Lieta Nr. A42394205
(A-0530-07-22)

SSPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2007. gada 27. martā

Spriedumu taisīja Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā: tiesnese Ļ.kušnire

Lietas dalībnieki:
pieteicējs – *L.L.*
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātā iestāde – Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes Kārtības policijas pārvalde

Pieteikuma priekšmets: Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes 2005. gada 27. jūlija lēmuma Nr. 2436 atcelšana, atlīdzinājuma Ls 12 000,00 apmērā prasīšana

Aprakstošā daļa

[1] 2005. gada 20. aprīlī Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes Ceļu policijas inspektors sastādījis administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. KP051102, kurā konstatēts, ka 2005. gada 20. aprīlī pulksten 17:20 *L.L.* ar automašīnu Chrysler Town Country, valsts reģistrācijas numurs */dzēsts valsts reģistrācijas numurs/*, braucot atpakaļgaitā no pagalma */dzēsta adrese/*, Rīgā izraisījis sadursmi ar stāvošo automašīnu Renault Laguna, valsts reģistrācijas numurs */dzēsts valsts reģistrācijas numurs/*. Tāpat protokolā konstatēts, ka pieteicējs pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumu 95. punkta prasības, izdarot saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk LAPK) 149.[4].panta 12. daļā kvalificējamu administratīvo pārkāpumu

[2] Ar Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes Ceļu policijas priekšnieka vietnieks 2005.gada 25. maijā administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu pieteicējam par pārkāpumu piemērots naudas sods Ls 5,00 apmērā.

Pieteicējs, norādot, ka sods viņam noteikts, neņemot vērā LAPK 32. panta nosacījumus, lietā pieņemto lēmumu apstrīdējis.

[3] Izskatot lietu sakarā ar pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieks 2005. gada 27. jūlijā apstrīdēto lēmumu atstājis spēkā, bet pieteicēja iesniegumu noraidījis.

Lēmums motivēts sekojoši.

Atbildētājs savas tiesības ierasties uz lietas izskatīšanu un sniegt paskaidrojumus un papildinājumus neīstenoja un līdz ar to pieteicējs nesniedza

atbildētājam informāciju par apstākļiem, kuriem varēja būt nozīme soda veida un apmēra noteikšanā.

[4] 2005. gada 5. septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *L.L.* pieteikums par Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka 2005. gada 27. jūlijā lēmumu Nr. 2436 atcelšanu un personiskā un morālā kaitējuma Ls 12000,00 apmērā atlīdzinājumu.

Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

[4.1.] Uzliekot sodu, atbildētājs nav noskaidrojis un ņēmis vērā LAPK 32. pantā noteiktos apstākļus. Tostarp atbildētājs nav ņēmis vērā pārkāpuma būtību, kas uzskatāms par nenozīmīgu, jo tam nebija nopietnu seku –miesas bojājumi netika nodarīti, ievērojami mantiskie zaudējumi neradās. Tāpat atbildētājs, nepieprasot raksturojumu, nav vērtējis pieteicēja personību. Vēl atbildētājs nav ņēmis vērā, ka pieteicēja apgādībā ir sešas personas, ka viņa atbildību mīkstina vainas atzīšana un nožēla par izdarīto, ka lietā nav atbildību pastiprinošu apstākļu. Tā visa rezultātā pieteicējs nepamatoti noteicis maksimālo un smagāko sodu, nevis minimālo un vieglāku.

[4.2.] Atbildētājs, ignorējot LAPK 32. pantā noteikto, pārkāpis Administratīvā procesa likumā 5. pantā nostiprināto privātpersonas tiesību ievērošanas principu, kā arī LAPK 244. pantā noteikto pierādījumi novērtēšanas principu, atbilstoši kuram pierādījumus novērtē pēc iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas. Tāpat atbildētājs, uzliekot iepriekš administratīvi nesodītam pieteicējam maksimālo sodu, pārkāpis vienlīdzības principu, jo maksimālais sods būtu piemērojams iepriekš sodītām personām.

[4.3.] Arguments, saskaņā ar kuru atbildētāja prettiesiskā bezdarbība, nenoskaidrojot lēmuma pieņemšanai nozīmīgus apstākļus, tiek attaisnota ar apstākli, ka pieteicējs nav ieradies uz lietas izskatīšanu, ir pretrunā tiesību normām.

[4.4.] Pārsūdzētais lēmums pretēji APL 81. pantam, kas noteic, ka *ja iesniegumā par administratīvā akta apstrīdēšanu minēts apstrīdēšanas pamatojums, augstākās iestādes lēmuma pamatojumā norādāmi argumenti attiecībā uz šo iesniedzēja pamatojumu*, nesatur argumentus kāpēc amatpersonai, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, nevajadzēja ņemt vērā LAPK 32. pantu.

[4.5.] Pieteicējs esot augstāka līmeņa valsts ierēdnis, kas veido valsts politiku un attīstības stratēģiju, izstrādā normatīvos aktus un kontrolē to ievērošanu, tostarp Administratīvā procesa likuma un Valsts pārvaldes iekārtas likuma ievērošanu un administratīvā procesa piemērošanu valsts pārvaldē. Tajā pat laikā valsts pārvaldes līmenī zemākā un vidējā līmeņa amatpersonas piemēroja pieteicējas sodu, kurš uzlikts neievērojot LAPK normas par soda uzlikšanu, bet apstrīdēšanas stadijā to ne tikai neatcēla, bet arī iesnieguma izskatīšanu neveica saskaņā ar administratīvā procesa normām. Minētais nodarījis pieteicējam smagu personisko kaitējumu, ko pieteicējs novērtē Ls 7000,00 apmērā un smagu morālo kaitējumu, ko pieteicējs novērtē 5000,00 apmērā.

[5] Paskaidrojumā tiesai atbildētājs norāda, ka pieteicēja pieteikumu uzskata par nepamatotu.

[5.1.] Pieteicēja vaina saskaņā ar LAPK 149.[4] panta 12. daļu konstatēta un pierādīta noteiktajā kārtībā. Sods pieteicējam uzlikts sankcijas ietvaros. Par apstākļus, kam varēja būt nozīme soda noteikšanā, pieteicējam vajadzējis paziņot, ierodoties uz lietas izskatīšanu, iesniedzot pierādījumus, tostarp raksturojumu.

[5.2.] Atlīdzinājuma prasījums pilnā apjomā ir nepamatots, jo pārkāpumu pieteicējs ir izdarījis, sodīts likumīgi un pamatoti.

[6] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem apstākļiem. Papildus pieteicējs norādīja, ka pārkāpuma faktu viņš neapstrīd, tādēļ piekristu, ja tiesa groza noteikto soda mēru no maksimālā uz minimālo.

[7] Atbildētājs pieteikumu atzina par daļēji pamatotu un paskaidroja, ka pieteicējam, ņemot vērā sodu ietekmējošus apstākļus, var tikt piemērots arī minimālais sods. Administratīvo pārkāpumu lietū izskatīšanas un lēmumu apstrīdēšanas stadijā, liela lietu skaita dēļ, bez personu atbalsts un līdzdalības nav iespējams savākt un noskaidrot visus soda noteikšanai nozīmīgus apstākļus. Daļā par atlīdzinājumu atbildētājs prasījumu neatzina, pamatojoties uz paskaidrojumā tiesai norādītajiem apsvērumiem.

Motīvu daļa.

Tiesa turpmāk norādītu motīvu dēļ pieteikumu atzīst par daļēji pamatotu.

[8] Lieta nepastāv strīds par notikuma apstākļiem un pieteicēja vainu saskaņā ar LAPK 149.[4] panta 12. daļu. Lietā ir strīds par pieteicējam noteiktā soda mēru.

Tāpat lietā ir strīds par personiskā un morālā kaitējuma, ko pieteicējam radījis nepamatoti uzliktais maksimālais sods, atlīdzinājumu.

[9] LAPK 149.[4] panta 12. daļa noteic, ka par citu šajā kodeksā neminētu ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu –izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam piecu latu apmērā.

[10] LAPK 32.pants noteic, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem.

Uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Atbildību mīkstinošu apstākļu uzskaitījumu, kas turklāt nav izsmeļošs, ietver LAPK 33. pants.

LAPK 272.pants noteic, ka Institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

[11] No minēto regulējumu secināms, ka, pirmkārt, LAPK 32. pantā ietvertiem apstākļiem ir nozīmē lietas pareizai izlemšanai, otrkārt, šo apstākļu noskaidrošanas pienākums gulstas uz atbildētāju.

Ņemot vērā teikto, tiesa par pamatotiem atzīst pieteicēja argumentus, ka atbildētājs, izskatot pieteicēja administratīvā pārkāpuma lietu un apstrīdēšanas iesniegumu, ir pārkāpis tiesību normu nosacījumus un nav noskaidrojis soda noteikšanai būtiskus apstākļus.

[12] Tiesas ieskatā pārsūdzētajā lēmumā iztrūkst pamatojums attiecībā uz pieteicējam noteikto sodu, jo pieteicējs no administratīvā akta pamatojuma nevar saprast, kāpēc daļā par noteikto sodu attiecībā uz viņu izdots konkrēta satura administratīvais akts. Tāpat arī tiesa, pārbaudot pārsūdzētā akta tiesiskumu, balstoties uz tā pamatojumu, nevar secināt, vai pamatojums attaisno pieteicējam uzlikto sodu.

[13] Taču jāatceras, ka pēc LAPK vispārīgiem principiem, pārkāpumam seko sods. Ņemot vērā, ka lietā nav strīda par to, ka pieteicējs ir izdarījis saskaņā ar LAPK 149.^{4} panta 12. daļu kvalificējamu pārkāpumu, viņam par to sods ir jāsaņem.

Kā jau spriedumā ticis norādīts LAPK 149.^{4} panta 12. daļas sankcija pieļauj alternatīvus sodus – brīdinājumu un naudas sodu Ls 5,00 apmērā. Līdz ar to brīdinājums uzskatāms par minimālo sodu, ko likumdevējs noteicis par pantā norādīto pārkāpumu. Tiesas ieskatā, lai par pārkāpumu piemērotu minimālo sodu, pietiekami izdarīto pārkāpumu kvalificēt saskaņā attiecīgo LAPK normu.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka pamatojoties uz LAPK 286. panta pirmās daļas 4. punktu, pieteicējam noteiktais naudas sods ir jāgroza pret brīdinājumu.

[14] Pieteicējs, bez tam, pieprasa personiskā un morālā kaitējuma atlīdzinājumu Ls 12 000,00 apmērā.

Administratīvā procesa likuma 93. panta, kas nosaka piekritību lietās par atlīdzinājumu, pirmā daļa noteic, ka iesniedzot augstākai iestādei iesniegumu par administratīvā akta apstrīdēšanu, vienlaicīgi var prasīt atlīdzinājumu.

Šā panta otrā daļa noteic, ka ja augstākas iestādes nav, tā ir Ministru kabinets vai saskaņā ar normatīvo aktu administratīvo aktu var pārsūdzēt tiesā bez apstrīdēšanas augstākā iestāde, pieteikumā par administratīvā akta pārsūdzēšanu vienlaicīgi var prasīt arī atlīdzinājumu.

Savukārt panta trešā daļa citstarp noteic, ka ja atlīdzinājums nav prasīts vienlaicīgi ar administratīvā akta apstrīdēšanu, iesniegumu par atlīdzinājumu var iesniegt iestādē, kas nodarījusi zaudējumus vai kaitējumu. Atlīdzinājumu iestādē var prasīt. Ja ir pabeigta attiecīgās administratīvās lietas izskatīšana pēc būtības.

No pieteicēja apstrīdēšanas iesnieguma *(lietas 28. lapa)* redzams, ka pieteicējs vienlaicīgi ar administratīvā akta apstrīdēšanu atlīdzinājumu nav prasījis.

No tā izriet, ka daļā par atlīdzinājumu pieteicējs nav ievērojis likumā noteikto lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtību.

Turklāt tiesa vērš uzmanību, ka citētā tiesību normā tādā redakcijā, ka tiesa to ir citējusi, ir spēkā visu laiku no APL spēkā stāšanās brīža.

Administratīvā procesa likuma 278. panta 1. punkts noteic, ka tiesa atstāj pieteikumu bez izskatīšanas, ja pieteicējs nav ievērojis likumā noteikto lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtību.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 250., 251., 253.panta trešo daļu, 278., 280., 289.-291. pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 4.punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

daļēji apmierināt *L.L.* pieteikumu par Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes 2005. gada 27. jūlija lēmuma Nr. 2436 atcelšanu.

Grozīt *L.L.* administratīvā pārkāpuma lietā saskaņā ar LAPK 149.^{4} panta 12. pantu noteikto sodu Ls 5,00, to aizstājot ar brīdinājumu.

L.L. pieteikumu daļā par personiskā un morālā kaitējuma atlīdzinājumu Ls 12000,00 apmērā atstāt bez izskatīšanas.

Spriedumu 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnese Ļ.Kušnire